aktiivsel kaastööl 1937. a. asutatud Loodusvarade Instituudi auliige.

Pvl. 1933, nr. 288 ja 1938, nr. 125; „Vaba Maa“ 1933, nr. 248; „Uus Eesti“ 1938, nr. 40, 127; V. Zinghaus, Führende Köpfe der Baltischen Staaten (1938); Tartu ülikooli sekretariaadist, isikl. jm. saadud andmed. *T.*

***SEMPER, Johannes,** kirjanik, omandas keskhariduse Heine era-progümnaasiumis Viljandis 1901—05 ja Pärnu gümnaasiumis 1905—10. — S. on a-st 1928 toiminud õppeülesandetäitjana kirjanduse alal Tartu ülikoolis ja a-st 1930 ühtlasi „Loomingu“ toimetajana. Ta on viibinud korduvalt välismail, võtnud aktiivselt osa E. Kirjanikkude Liidu, Eesti PEN-klubi (esimehena a-st 1928), EKS-i, Tartu Prantsuse Teadusliku Instituudi (abipresidendina a-st 1935) jt. organisatsioonide tegevusest. S. on avaldanud luuletiskogud „Päike rentslis“ (1930) ja „Tuuleratas“ (1936), romaanid „Armukadedus“ (1934; 2. tr. 1936) ja „Kivi kivi pääle“ (1939), reisukirjeldised „Risti-rästi läbi Euroopa“ (1935) ja „Lõuna Risti all“ (1937), uurimuse „André Gide'i stiili struktuur“ (1929) ja esseedekogu „Prantsuse vaim“ (1934); tõlked: A. Daudet' „Tartarin Tarasconist“ (1928), É. Zola „Söekaevurid“ (1928), É. Verhaeren'i „Valik luuletisi“ (1929), A. Gide'i „Vatikani keldrid“ (1930), R. Rolland'i „Beethoveni elu“ (1931), J. Renard'i „Punapää“ (1935) ja Stendhal'i „Punane ja must“ I, II (1938; kõik ilm. Tartus). — S-i luule areng emotsionaalsuse suunas on jätkunud kogudes „Päike rentslis“ ning „Tuuleratas“; samal ajal on ta muutunud vormiliselt endisest veelgi painduvamaks, kuid ühtlasi ka lihtsamaks. S-i olemuse intellektuaalsemat poolt esindab eriti karakteristlikult psühholoogiline romaan linnaintelligentsi elust „Armukadedus“, milles armastuse ning armukadeduse probleeme käsitellakse silmapaistva realiteeditunde, selguse ja mitmekülgsusega. Veel rohkem pääseb S-i intellektuaalselt teritatud kultuuriline isiksus maksvusele reisukirjeldistes ning esseedes, milledes avaldub alati erksat huvi kõige mitmekesisemate nähtuste vastu, suurt analüüsivõimet koos pineva tahtega jõuda nähtuste tuumani ning lõpuks oskust anda öeldavale tähelepandavalt plastiline väljendusvorm.

Kampmaa, Peaj. IV (1936); isikl. jm. saadud andmed. *O. U.*

***SEPP, Hendrik,** ajaloolane, õppis sünnikohas algkoolis, siis kodus ja 1903—08 Pärnu gümnaasiumis, mille lõpetas. — S. omandas 1931 dr. phil. astme Tartu ülikoolis; ta on töötanud õppeülesandetäitjana kuni 1931, dotsna 1931—38 ja seejärel adjunktprof-na Eesti ning Põhjamaade ajaloo alal Tartu ülikooli filosoofiateaduskonnas, ühtlasi õppeülesandetäitjana kuni 1938 majandusajaloo alal. Ta viibis 1936 teaduslikul otstarbel Soomes. S. on jätkanud teotsemist ms. Akadeemilises Ajaloo-Seltsis, eriti ajaloo-oskussõnastiku komisjonis, E. Vabadussõja Ajaloo Komitees ja „Ajaloolise Ajakirja“ toimetuskolleegiumi liikmena. Eesti Teaduste Akadeemia asutamisel 1938. a. nimetati ta selle liikmeks. Uurijana on ta lähemat tähelepanu pööranud sõja- ja majandusajaloolistele küsimustele. S-a teaduslikest töist on tähtsaim doktoriväitekiri „Narva piiramine ja laking a. 1700“ (Tall., 1930). Muist ta töist mainitagu: maakondi kirjeldava koguteose „Eesti“ osades I—IV ilmunud ajaloolised ülevaated Tartumaa (1925), Võrumaa (1926), Setumaa (1928) ja Pärnumaa (1930) kohta, peale selle Viljandimaa kohta alates XVII s. (teosest „Eesti“ VII separaat, 1939), „Talupoegade kaitse Rootsi-aja lõpul, eriti Liivimaal“ („Ajalooline Ajakiri“ 1929), „Rootsi-Poola sõda Liivimaal 1600. a. ja 1601. a. alul“ (*ibid.* 1932), „Põhja-Eesti majanduslik olustik XIX sajandi teisel poolel“ (*ibid.* 1938), „Põhjasõja-aegsed operatsioonid Liivimaal 1707. a. lõpul ja 1708. a. I poolel“ (*ibid.* 1939), „Zar Peters Kriegsplan gegen Est-, Liv- und Finnland für das Jahr 1704“ (Õp. E. S-i Aastaraamat 1931, Tartu, 1932), „Bidrag till Ingermanlands historia under 1600-talet“ (*Svio-Estonica* 1934), „Der Einfluss der Kriege des 16. Jh. besonders der Kriegsoperationen Stephan Báthorys auf die Geschichte Estlands“ (*Bibliotheca Hungarico-Estica Instituti Litterarum Hungarici* ... Tartu, 1936), „Stephan Báthory ja Gustav Adolfi Pihkva-vastased operatsioonid“ (Tartu, 1937; sama ka rootsi keeles *Svio-Estonica*'s), „Tsaari Pietarin sotasuunnitelma Viroa, Liivinmaata ja Suomea vastaan v. 1704“ (Historiallinen Arkisto XLIII, Helsingi, 1937) ja „Zur Frage der Beschaffung von Arbeitskräften zur Zeit der Schollenpflichtigkeit“ (Õp. E. S-i *Liber Saecularis*, Tartu, 1938). Ka on ta avalda-

† sept. 1943

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 301